הקומץ את המנחה פרק שני מנחות יז.

חריפי דפומבדיתא. מפרש בפ"ק דסנהדרין (דף ח:) עיפה ומנימי בני רחמה דפומבדיתא: הקטרה מפגלת הקטרה. הקטיר קומץ ע"מ להקטיר לבונה יב) יגלאחר זמן פיגול ואע"ג דאין מתיר מפגל את המתיר. ולא דמי לשומט את הכבש לאכול מחבירו למחר כדמפרש לקמן דהתם לא איקבעו בחד מנא: **מאי לאו הכא איקבעו בחד מנא: מאי לאו הקטרה דומיא.** דקומץ ונומן בכלי: **מה הנך כין.** משב לאכול שיריס למחר כין משב להקטיר לבונה פיגול יד): **קומץ לאו מתיר דלבונה הוא.** טו) דאמרן לעיל (דף יג:) דאינה בעיכוב מנחה: **א"ל אביי. לרב מנשיא: עני מרי. עניני אדוני: משמיה דרב.** כלומר אמרה רב מסדא לה מילתא משמיה דרב: **מ"מ.** שייכה כאיין: **כאוב דמו.** יבמפגל להקטרה דלבונה טז) דמי. וה"מ לר"מ ולרבנן אבל לר' יוסי יז) דברים פירקין אין מתיר מפגל את המתיר ולא מפגלא הקטרת קומץ להקטרת לבונה: **אכלא לי.** הטעימני ולמדני: **ופקילא לי.** ופקולה לי כלומר תביכה עלי: **ה"ג הקטיר קומץ להקטיר לבונה לאכול שיריס ולא גרסי' ולאכול.** יח) וזה פירושו הקטיר קומץ על מנת להקטיר לבונה למחר וע"מ לאכול שיריס למחר: **מאי קמ"ל.** קא ס"ד דמשום חדא מהנך מחשבות מפגלא יט) ואד מיניייהו אשמעינן ופיגול משום מחשבת להקטיר לבונה למחר הוא ולא משום לאכול שיריס דאין מפגלין בחצי מתיר: **לימא הקטיר קומץ להקטיר לבונה.** כ) בהדי קמייתא ולא פיגול משום לאכול שיריס הוא דמפגלין בחצי מתיר אבל להקטיר לבונה לא מהניא למה לי לגרפה כא) בחדא כב): **ולא תרוייהו קמ"ל.** כג) ולא לאכול קאמר שלא מיבב אלא בחמת מהן: **לימא להקטיר לבונה ולאכול שיריס.** דמשמע תרתי מילי הקטיר קומץ להקטיר לבונה לא לאכול שיריס למחר: כד) **דפשטא לה מחשבה בכולה מנחה.** ואע"ג דלא מפגל בחדא מייייהו השתא דמשיב בתרייהו מפגלא: **הא מיפלג פליגי.** דלרבנן אין מפגלין בחצי מתיר: **ולימא.** ליה רב יצחק לתנא דלא לשנייה ולוקמא כדקתני פיגול: **ור"מ היא.** ומאתי שני מילתיה ומיקן ליה פסול: **תנא דברי הכל אתניוה.** הלכך איכא למימר דפסול אתנייה והא דתנא פיגול משום לאיחלף ליה פיגול בפסול: **ר"ז כדברי הכל לא מיחלף ליה.** הלכך אי הוה אתנייה ה"ז לא הוה אמר דברי הכל:

הדרן עלך הקומץ זוטא

הקומץ רבה. לאכול דבר שאין דרכו לאכול לאכול פחות מכויס כשר. הא משנה יתירא דהא תנן בפ"ק (לעיל יב:) לאכול כחצי זית ולהקטיר חצי זית כשר אלא ר"א מיעזר כמחשבה שלא כדרכו דגזר אטו כדרכו ופסל מדרבנן הכא לא גזר פחות מכזית אטו כזית: **גמ' כשם שמחשבין מאכילת אדם לאדם ומאכילת מזבח למזבח.** כשם שפוסלת מחשבה בדבר מאכילת אדם כד) כגון שיריס אם מיסב עליהן לאדם למחר: **מאכילת מזבח.** כגון קומץ אם מיסב עליו למחר טו) למזבח פוסלת כך פוסלת מחשבת

הקומץ את המנחה כו'. משום דבעי למתני ר"א פוסל מיעטריך דלגופיה לא מיעטריך דממתני' דפ"ק (לעיל יב.) שמעינן דקתני לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר חוץ למקומו פסול חוץ לזמנו פיגול הא לאכול דבר שאין דרכו לאכול ולהקטיר דבר שאין דרכו להקטיר כשר דליכא למימר מדיוקא לא שמעינן כשר אלא דלא הוי פיגול אבל פסול הוי דכסוף פ"ק (נז"ס:) משמע דאפילו כשר שמעינן מינה גבי האי דדייק טעמא דלאכול ולהקטיר כו' ועל כרחך מדיוקא דחוץ למקומו שמעינן דכשר:

שאין אכילה והקטרה מצטרפין. בסוף פ"ק (נ"ז סס:) מוקי לה ר' ירמיה כר"א ואביי מוקי לה כרבנן: **מדאפקינהו רחמנא בלשון אכילה.** תימה מינה טז) דאכילת מזבח לאדם אבל בה) (אכילת) אדם לאכילת מזבח מנגן דדומיא דהכי אמר בהקומץ זוטא (לעיל דף טו.) לחם איקרי תודה מודה לא איקרי לחם ויש לומר כו) דבפסח' דקרא קיימי שני האכילות אכשר זבח תודת שלמיו וקלת קשה דמזה לא משמע רבנן מידי: דלא

חריפי דפומבדיתא הקטרה מפגלת הקטרה ואפילו לרבנן דאמרי אין מפגלין בחצי מתיר ה"מ היכא דחישב יט) ביה בשיריס ולבונה במילתא קיימא אבל הכא דחישב לה בלבונה כמה דחישב ביה בכוליה מתיר דמי אמר רבא כ) אף אנן נמי תנינא כא) זה הכלל כל הקומץ ונותן בכלי והמוליך והמקטיר לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פגול וחייבין עליו כרת מאי לאו הקטרה דומיא דהנך מה הנך בין לאכול בין להקטיר כא) אף הקטרה בין לאכול בין להקטיר לא הנך בין לאכול בין להקטיר הקטרה לאכול אין להקטיר לא יתיב רב מנשיא בר גדא קמיה דאביי ויתיב וקא אמר משמיה דרב חסדא אאין הקטרה מפגלת הקטרה ואפילו כב)לר"מ דאמר מפגלין בחצי מתיר ה"מ היכא דחישב בהו בשיריס דקומץ מתיר דידהו אבל הכא דקומץ לאו מתיר דלבונה הוא לא מצי מפגל ביה א"ל אביי כג)עני מרי משמיה דרב א"ל אין איתמר נמי אמר רב חסדא אמר רב אין הקטרה מפגלת הקטרה אמר רב יעקב בר כד) אידי משמיה דאביי אף אנן נמי תנינא שחט אחד מן הכבשים לאכול ממנו למחר הוא פיגול וחבירו כשר לאכול מחבירו למחר שניהם כשרין מ"ט לאו משום דכיון דלאו מתיר דידיה הוא לא מצי מפגל ביה לא התם הוא דלא איקבע בחד מנא כה) אבל הכא דאיקבע בחד מנא כי חד דמו אמר רב המנונא כו)הא מילתא אבלע לי רבי חנינא ותקילא לי כז) בכוליה תלמודאי הקטיר בקומץ להקטיר לבונה כז) כח)(ולבונה) לאכול שיריס למחר פגול מאי קמ"ל אי הקטרה מפגלת הקטרה קמ"ל לימא הקטיר קומץ להקטיר לבונה אי מפגלין בחצי מתיר קמ"ל לימא הקטיר קומץ לאכול שיריס למחר אי תרוייהו כט) כט)(אתא) קמ"ל לימא הקטיר קומץ להקטיר לבונה ולאכול שיריס למחר אמר רב אדא בר אהבה לעולם קסבר אין הקטרה מפגלת הקטרה ואין מפגלין בחצי מתיר ושאני הכא ל) דפשטא ליה מחשבה בכולה מנחה תני תנא קמיה דרב יצחק בר אבא הקטיר קומץ לאכול שיריס לדברי הכל פגול והא מיפלג פליגי אלא אימא לדברי הכל פסול ולימא ה"ז פגול ור"מ היא תנא דברי הכל אתניוה פיגול בפסול מיחלף ליה הרי זה בדברי הכל לא מיחלף ליה:

הדרן עלך הקומץ את המנחה

לא **הקומץ** את המנחה לאכול דבר שאין דרכו לאכול ולהקטיר דבר שאין דרכו להקטיר כשר ר"א פוסל לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר פחות מכזית כשר לב) לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית פחות מכזית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין: **גמ' א"ר** אסי א"ר יוחנן מ"ט דר"א אמר קרא לג ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו לד) בשתי אכילות הכתוב מדבר אחד אכילת אדם ואחד אכילת מזבח לומר לך כשם שמחשבין באכילת אדם כך מחשבין באכילת מזבח וכשם שמחשבין מאכילת אדם לאכילת אדם ומאכילת מזבח לאכילת מזבח כך מחשבין מאכילת אדם לב) למזבח ומאכילת מזבח לאדם מ"ט מדאפקינהו רחמנא לג) להקטרה בלשון אכילה ורבנן האי דאפקינהו רחמנא בלשון אכילה דלא

מסורת הש"ס

א) נעיל יב., ב) (פסחים סנ. וס"ק), ג) (לקמן פח. סנהדרין מי: ב"ק מט:), ד) ברכות כד:, ה) כ"ק מ"ז, ו) ל"ק מ"ז, ז) (לעיל יב:), ח) זבחים סט: לה. סה. (לעיל יב:), ט) (זבחים יג: סה: חולין פח:), י) למחר פיגול. ל"ק, כ) ומפגל להקטרה דלבונה וה"מ מי דאין כו' המתיר לא מפגלא. ל"ק, ל) לגרפה הסיק מתשבה. ל"ק, מ) בהדי הס"ד. ל"ק, נ) ל"ל ולא, ס) למזבח הס"ד אמ"ר ד"ה רב סקלא מתשבת והד"ת. ל"ק, ע) מלכלה מזבח לאדם אבל מאכילת אדם מי. ל"ק.

תורה אור השלם

1. ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו ביום השלישי לא ירצה המקריב אתו לא יחשב לו פגול יהיה והנפש האכלת ממנו עונה תשא: ויקרא ז יח

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ליתא וכו' מתשבה זו נהדי:

מוסף רש"י

כל הקומץ ונותן בכלי והמוליך והמקטיר וכו'. טיתן קומץ בכלי לו מוליך לו מקטיר ע"מ לאכול דבר שדרכו לאכול מנן שייייס וכו' (לעיל יב.). **עני מרי.** עניני אדוני. (אלהרן פא. בתי"ר). **פליג פרק הקומץ את המנחה**

הקומץ את המנחה לאכול דבר שאין דרכו לאכול. מון למזבח (מנחות לה.). שאין אכילה והקטרה מצטרפין. לפיכלו דהכא ליכא שיעורא והכא ליכא שיעורא (שם כא.). **בשתי אכילות הכתוב מדבר.** שמחשבת שתיהן פוסלת דהא לקמן במחשבה מיקי ליה תנא ולא נאכל ביום הבלגלי (שם כחו.). **אחד אכילת אדם וכו'.** דלא שנא מיסב לאכול למחר ל"ש מיסב להקטיר לימוריך למחר פגול (שם).

שיטה מקובצת

א) דחישב בהו: כ) אף אנן נמי תנינא. לא הוי ממש כמו הכיא ולעיל דע"כ הקטרה לאכול לא מתוקם אלא כר"מ דאמר מפגלין בחצי מתיר ולא מייתי תנינא אלא לאפוקי מהני דלקמיה דאמרי דאפי' לר"מ אין הקטרה מפגלת הקטרה. תו"ח: ג) אף הקטרה בין לאכול בין להקטיר. ע"כ לא אתא רב יוסי דלרי יוסי אין מתיר מפגל את המתיר. תו"ח: ד) יעקב בר אבא: ה) אבל הכא דאיקבע בחד מנא כי משמע דלרבנן דאמרי אין הקטרה מפגלת הקטרה לא מבריא להו האי טעמא ותימה דלעיל קאמרי רבנן דפליגי הכי לרבי יוסי ברייש פרקין (דף יג ע"ב) יע"ל דהייני דוקא בקומץ להקטיר

שיטה מקובצת (המשך)

לבונה [למחר] שהקמיצה [חשב להקטיר] הקטרת דלבונה א) ע"ד שהיה כבר בכלי אמר קודם קמיצה. תו"ה: ז) והקילא לי ככולי: ז) תיבת דלבונה נמחק: ח) תיבת אחא נמחק: ט) דפשטה אות א' נמחק: י) לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית. וקשה להירדן הקונטרס הא תינח לאביי אלא לר' ירמיה דמוקי משנה דפ"ק כו' אליעזר מאי איכא למימר ד"ל דאי סמהנ' דפ"ק הוה אמינא סתם ואח"כ מחלוקת הוא ואין הלכה כסתם לכך הדר ומתמיה בהך סרקין אחר המחלוקת ולמ"ד הא לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול מצטרפים ומיהו קשה דמשמע דטעמא דר' אליעזר משום גזירה וכגמרא מפיק ליה מקרא וצריך עיון. תו"ה. ובתוס' אחרות פ"ה לא נהירא דהא איכא מ"ר בגמרא דרבי (אליעזר) אסר כרת מחייב ומקראי ליף ליה ולפי זה לא שייך האי טעמא וי"ל דס"מ לר"א אצטריך דסר"א כיון דאמר ר"א מחשבין מאכילת אדם לאכילת מזבח לאדם נגזור לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית אטו לאכול חצי זית שירים וחצי זית קומץ. ומיהו קשה הא תינח לאביי דמוקי משנה דפ"ק כרבנן וכו' נראה לפרש משום פלוגתא דר"א אצטריך למתני רישא שאינו בפ"ק ואגב דתני דבר שאין דרכו לאכול משום פלוגתא דר"א תני נמי כחצי זית: יא) מאכילת אדם לאדם ומאכילת מזבח למזבח: יב) היכא להקטרה נמחק: יג) להקטיר לבונה למחר ותיבות לאחר זמן ליתא: יד) פיגול קומץ הוא סוף דיבור ומהיד לאו מתיר: טו) דאמר לעיל אינה: טז) דלבונה וה"מ ותיבת דמי נמחק: יז) לר' יוסי דאמר ברייש: יח) דלאכול ודהכי פירושו: יט) והי מיייייהו אשמעינן אי הקטרה מפגלת הקטרה אשמעינן ופיגול: כ) לצדפה בהדי הס"ד: כא) קמ"ל לאכול: כב) דפשטה: כג) דדכו לאכול למחר ולאכול דבר שדרכו לאכול כו' פחות מכזית כשר כד) תיבת כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר הא משנה יתירה כו' ולהקטיר כחצי זית: כה) תיבת כחצי ליתא: כו) תיבת אכילת ליתא: כז) ל"ל דפשטיה:

א) נראה לע"ל שכשת הקמילה מיסב להקטיר אלבונה למחר ועדיין היו בכלי אחד קודם קמילה.

עין משפט נר מצוה

כז א ב ג ד מי' פע"ז מהל' פסולי"מ הל"ח:
א ה מי' פ"ייד שם הלכה ח:
ב ו ז מי' שם הלכה י:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com